

شعرهای فارسی و ترکی

DOÇ. DR. İBRAHİM İKBALİ *

Öz

Tebrizli şair Doç. Dr. İbrahim İkbali, 1345 hş. yılında Dizaj köyünde dünyaya geldi. İlköğrenimini doğduğu köyde tamamladı. Lise öğrenimine Tebriz'de devam etti. Yükseköğrenimini Tahran Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Fars Dili ve Edebiyatı Bölümü'nde bitirdi. "Yüksek Lisans" ve "Doktora"sını aynı bölümde yaptı. Tebriz Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Fars Dili ve Edebiyatı Bölümü'nde öğretim üyesi olarak görevini sürdürmekte olan İkbali'nin farklı şiir kalıplarında yazdığı Farsça ve Türkçe şiirlerinden bazıları ilk kez dergimizde yayımlanmaktadır:

غاز وحشی

دیشب که خیال او در آغوش در بستر ماهتاب خفتم

آغوش گشودم و صدف وار دردانه خویش را نهفتم

او باز سری به گوش من برد غمنامه عشق از او شنفتم

شب بود و من و خیال و رویا

* DOÇ. DR. İBRAHİM İKBALİ, Tebriz Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Fars Dili ve Edebiyatı Bölümü öğretim üyesi.

دیدم که بسان غاز وحشی بر دشت خیال من پری زد
بر کلبه غم گرفته من از مهر و وفای خود سری زد
یارب ز کجا فرشته انس شب آمد و حلقه بر دری زد

تا باز به سر فتاد سودا

من باده عشق جاودانی از جام بلوری تو خوردم
زنگار تعلق از دل خود با صیقل مهر تو ستردم
این وحشی آشیان شکن را پر بسته به دست تو سپردم

تا در قفس تو ماند بسیار

کم کم به غم تو خو گرفتم آنگونه که سخت شد رهایی
در دام محبت تو پر ریخت این مرغ بلاکش هوایی
افسوس بهار وصل دی شد پژمرد گیاه آشنایی

بگذاشتیم غریب و رفتی

چون گوش به ناله های من داد چون غنچه نوشکفته خندید

گفتا که شکنجه های غم را از دیده دوست بایدت دید

باید که به پای عشق خون داد تا میوه وصل از او توان چید

این است طریق و غیر از این نیست

آویخت به پیش دیدگانم تصویر گذشته های مبهم

دیدم که دریده شد زمان را با دست خیال پرده از هم

دیدم که زمان کودکی هاست بگریخته باز از دلم غم

بگرفته دوباره زندگی جان

بنگر که پس از گذشت عمری باز این دل عاشق من آنجاست

سودای نشاط و شور در سر از شوق و شعف به سینه غوغاست

رویا شده گرچه روزگاری است افسانه کودکی چه زیباست

گم گشت بهشت آرزوها

آن روز که هفت ساله بودم چون لاله تازه رسته شاداب

آزاد و رها به دامن کوه چون ماهی بیقرار در آب

پروانه صفت به روی گلها گاهی به نشاط و گاه در خواب

می گفت نسیم لای لایم

رخساره به ماهتاب می ماند از چهره زرد و جسم رنجور

هر چند که یکه مونسیم بود بودیم ولسی ز یکدگر دور

می داشت مرا همیشه مادر از یار عزیز خویش مهجور

می گفت که: دختره است مسلول

اما دل من به فرقت او یک لحظه نمی گرفت آرام

می جست نشانی از وجودش از کوچه و کوی و از درو بام

هر صبح به یاد او خرامان و امانده ز جستجوی او شام

گهگاه وصال دست می داد

او با همه فرق داشت زیرا یکپارچه پاکی و صفا بود

می دید در این جهان خاکی چیزی که نهان ز چشم ما بود

در جاری آب و پاکی گل ناخواسته در پی خدا بود

اینگونه مرا اسیر خود کرد

وقتی که به مشیت می فشردم دستان پرتیهاب او را

می برد بر اوج آسمانم پرواز نگاه او چو رویا

وان چشم کبود بی گناهمش موج چو اندرون دریا

می برد ز ساحل قرارم

در سینه کوه می نشستیم بر سبزه کنار چشمه ساری

گهگاه ز سنگ می نهادیم بر سینه خاک یادگاری

می شست ز دل ترانه ای چند گر بود ز باد غم غباری

هر چند به روی آب چین بود

یک روز که آسمان آبی از جوش پرنندگان برآشفتم

او خیره در این هجوم و غوغا برگشته به سوی من چنین گفت

رازی است مرا به دل که باید از غیر به جد و جهد بنهفت

آشفته و ترسناک خوابی

دیدم که سپیدبال غازی بگرفت مرا و برد با خویش

تو در دل آب از پی من رفتیم به تاز در افق پیش

آنقدر که گم شدیم هر دو در خاطر من نمانده زین پیش

بیدار شدم ز خواب ناگاه

زان روز دگر حکایت خواب می کرد مرا به خویش مشغول
اندیشه من که دور می زد پیوسته سرفرشته و غول
می ساخت فسانه ها برایش می داد بدین فسانه ها طول

گشتند همه ز راز آگاه:

گم کرده مگر الهه آب در پهنه خاک دخترش را
هر دم به هوای دیدن او از آب برآورد سرش را
هر سال پرنده ای فرستد تا دختر ماه پیکرش را

با خویش برد به سوی دریا

چون دید که دختر خودش نیست دارد به سرای خود نگاهش
کاخی است ورا زدر و مرجان پر کرده ز دختران سپاهش
گفته است اگر هزار شد جمع هموار کند به خاک راهش

وانگه همه می شوند آزاد

زان پس همه روز منتظر بود شاید که کسی از او کند یاد

تا باد برد به سوی دریا می کرد تمام روز فریاد

شاید که به یمن رفتن او از بنند شوند جمله آزاد

چون دخترک هزارم او بود

آن روز معلم از کلاسهم باغیظ و عتاب کرد بیرون

زیرا که به جای مشق بازم تصویر پرنده بود و هامون

رفتم به کنار رودخانه با جان غمین و با دل خون

در سر همه فکر غاز و دریا

دیدم چو گروه بچه هارا جمع آمده اند جمله سویی

پرسیدم و یافتم که او را در آب فکنده زشت خوبی

دیدم که نمانده از برایش از سردی آب رنگ و رویی

جرمش همه ذکر شوق دریا

چندی پس از آنکه بود بیمار در رنج ز دست سینه پهلو

یکروز صدای شور و شیون پیچید ز خانه شان به هر سو

با مادر داغیده او گفتم به فغان که دخترت کو

گفتا که پرید سوی دریا

تعبیرگر زمانه خوابش زیبا و سریع کرد تعبیر

من ماندم و بحر بیکرانی از چون و چرا و رمز و تفسیر

باید که بمانم و بمویم باید که کنم به شعر تقریر

هر جا که نگفته آرزویی است

محمد قوشونو

گوزلریم دولوبان سینه م سیزیلدير
ایتگین آرزیلاریم دوشور یادیما
بلبلر کوچوبدی باغدان مئشه دهن
باغیشین سونگوسی پئلین کمندی
باش قویوب دیزینه مجنون تک آغیلر
آرخین قوجاقیندا قیوریلیر سولار
پاییزتام قدرتله انیر بولود دان
قولاغین دوتوبدی بنفشه، نرگیز
قرنفل ساچینی یولودوقجاهر دم
بوداقلارنارئیلادولسـاـدا باغین

اسنده پاییزین غملی سازاغی
خزهل بوروینده چوللری باغی
چمندهن بساطین یغیب گوزهللر
تورپاغادوشمه سین نئجه خزهلر
لیلا تک طره سی افشان اولان بید
پوزولور وارسادا بیرنقش امید
گوستریر باغلارا قارا اوزونی
قورخودان جیغیریب یومور گوزونی
دیرچه لیر اوره کده لاله نین داغی
داغیلیر تونقالی سونیر چیراغی

کئچمیش خاطره لر صف باغلیبیلار
 آیریلیق فصلی دی کوچ موسمی دی
 قاوزانیر ده ولر یاماج یوخاری
 یوللاردا آیریلیق ایگین آلیبلار
 کروانین دالینجا داغ الین اوزموش
 گوزوندهن قان یاشی سئل تک آخارکن
 بیرطرفده اوجابویلی آغاجلار
 سانکی قهرمانلار ظفر بایراغین
 بیزیم اولکه میزده پاییزا یئر یوخ
 آرخاین اولسونلار شهیدلریمیز
 هرآخشام گونش کی ماوی گویلرده
 سانکی بیر بسیجی گولومسه یرک
 اوگون خلق ایچینده بیر ولوله ایدی
 بوچاسین باغلاب پولاتد عزمیله
 بیر جوان گوز تیکمیش یولداشلارینا
 سانکی بیر ملکده الینده قرآن

یا آچیر گوبلره پول قارانقوشلار
 بیزی غم جولقایار سیزی قان توشلار
 قطارا ورولوب آستا گئدیرلر
 اودورکی دشلاردا ناله ائدیرلر
 دایانیب حسرتله یوللارا باخیر
 باشیندا توستولی ایلدیریم شاخیر
 شالاقین آلتیندا محکم دوروبلار
 میدانین اونونده یئر وروبلا
 ساخلاریق قانیلا یازچیچک لرین
 هدرائیله مریک بیزامه ک لرین
 آنینا باغلابیر قانلی دسمالین
 ترک ائدیر دنیانین هر قیل و قالین
 بیراولموش دیوشه بوتون همت لر
 یول اوسته دورموشدو اوجا قامت لر
 آناسی الیندهن الین آلیردی
 محمد قوشونون یولا سالیردی

جبر و اختیار

نه باده ایچدی کونول بیلیمرم نیگارین الیندن
 کی دوشدی چوللره مجنون کیمی اویارین الیندن
 گویون حاصاری باخیرسان جهانی دوره لیبدی
 بازیق بشر هارا قاچسین بو روز گارین الیندن
 طبیعتین قویوسوندا همیشه لیک قالاچاقسان

اگر کی دوتماسا بیر لحظه کردگارین الیندن
دومانلی توز قوپاران فیکرلر آرا ایتیره م من
اوقانلی بیرقه تای کیم دوشور سوارین الیندن
اور کده اولماسا ایمان دیونتوسو ائله بیل کی
آلیبلا بیرصدفین درّ شاهوارین الیندن
چالیشما گزمه کتابلاردا خلقتین هدفین یوخ
آیاغ دوتوبسان اگر دوتگیلان نزارین الیندن
اوز اختیاریمما جبرین قبول ائدیبا او نیگارین
قوتارمیشام اوزومو جبرو اختیارین الیندن
نولور گوزون یئره تیکسین گوزونله مست اولان عاشیق
کی قاحماسین گوپه بیرده فغان خمارین الیندن
کونول کی انتظارین چکدی دنیانین غمین ائتمز
کی غصّه لرده قاچار بیر بیر انتظارین الیندن
منیم غرورایله آخمیش یاشیم سنین اوره گیندی
دوشوبدی داشلیغا بیرداملا آبشارین الیندن
اگرچی کونولمو دوتموش خزان درین باخابیلسن
بوشعر چیخماییب «اقبالیا» باهارین الیندن

مهر ۶۶ روستای بکر آباد

غملی باهار

شن لیک ائدیر جهان کی گلیب نوبهاریمیز
منده فغان کی بیزلری ترک ائتدی یاریمیز
باخ بیرکونول سماسینا ایتمیش غباریدا
گویاگی هی وروب آتینا شهسواریمیز

من لاله یه نه اوزله باخیم شاد اولوم هله
 ماتملییدیر غمینده دل داغداریمیز
 قوی قان ایلن نیگار اولا عاشیققرین اوزو
 گوزلرده کی یاشی داهاسیلمز نیگاریمیز
 بیر جرعه ایله مست ائله میشدی بیزی ولی
 مین کاسه ایله رفع اولا بیلمز خماریمیز
 سئلر اوزونده دالغانیر سارانین ساچی
 آنجاق کی نقش اولوبدی سویا روزگاریمیز
 یاز صبحونون قایتماغیناتاب ائدندیمیز
 یلدره قووشدی اوزون انتظاریمیز
 گلر دوشوبدی هر بیری بیر رنگه شرمیدن
 سئیرانه چیخامییدی بوایل گلداریمیز
 «اقبالیا» روادی بهارین خزان اولا
 الدن گندییدی یاز توره دن شهریاریمیز

تیرماه ۶۸ بکر آباد

آنا

اولوکی هوش آپارا بیرده قوجا غیندا آنا
 منی کی سیخدی فلک اوزگه بوجاغیندا آنا
 بیر یهودی ائوینین توزدا ایتن قرآنیام
 اوخو عشق آیه سی نی بارلی دوداغیندا آنا
 اوره گیم قیزمادی ذره بوسویوق قانلی لارا
 ایستی لیک قالدی سنین هیسلی اوجاغیندا آنا

دوندوراردی منی قارلارقاریسی گوردو مگر
بیر امید شعلهسی نی لاله یاناغیندا آنا
منی دئولردن آلیب بیرده پری لرله یاتیرد
شیرین افسانه لرین سحرلی باغیندا آنا
او ایشیق یوخ نقدر شهری، چراغان ائده لر
گورموشم طور اودونو لامپا چراغیندا آنا
اوره گیم بیر تیکه دی کندی سنی گورمک ایچون
چیر پیناندا شافاغین سئوگی بولاغیندا آنا
قاریشیدیر او حزین ماهنی لارین ات قانیما
نی قالان تک قوزونون کورپه قولاغیندا آنا
طبعیم عیسی کیمی دیلنمه یه ائیلردی هوس
دیزچوکوردون کی اولوتانری قاباغیندا آنا
عشقی «اقبالی» ایچیب ساخسی سهنگینده اودور
کی ملک لرسواچر توزولو چاناغیندا آنا
بیلیمرم نئیلیهم آخیر نئجه حاقین بیترم
اذن وئر تورپاغ اولوم یورغون آیاغیندا آنا

تبریز اسفند ۶۸

سن سیز

یوخدور بو گلستاندا طراوت گله سن سیز
نغمه قاپیسی باغلی قالار بلبله سن سیز
قلبیم داریخار اولماسا گر عکس جمالین

بوتوزلی سینیق آینانی کیمدیر سیله سن سیز
 افسانه اولوب مهر و وفاگتدی سنبله
 سوگی دیلی نی کیمدی عزیزیم بيله سن سیز
 باخ بیراوبوغولموش یئله گورکی او دا من تک
 تورپاق الیب باشینه دوشموش چوله سن سیز
 آی قارا هوروک بیرده دولاش بوینوما آخر
 من میل ائلمزدیم دولاشام سنبله سن سیز
 آی صبح گوتور بوقارا روبندی اوزوندن
 ممکن ده ییل اولدوز یاشینی گوی سیله سن سیز
 قلبیمدن اوچوبدور داهاشادلیق قوشونیلیم
 او نازلی سونا گلمیه جکدیر گوله سن سیز
 اشکیله گوزوم صفحه رخساریمه یازدی
 کور اولسون او عاشیق گوزوکی بیر گوله سن سیز
 «صامت» ائله دی گونلوم آدین دینیمه اما
 رسوا ائله دی عشقی گتیردی دیله سن سیز

کاروان عمر

تبده یانمیش جسمیمین احوالینا جان آغلابیر
 قانه باتمیش کونلومون سوگیندا جانان آغلابیر
 گور نئجه فردوس وصلیندن قوولدوم کیم منی

آتش هجرانیدا گوردیکجه شیطان آغلايیر
بللی دیر یوخدور قایتماق کاروان عمر ایچون
باخ جرس فریاده گلدیکجه بیابان آغلايیر
بیرینلمز شهسوارم کی یاتان بایراقیما
مین کره تیغمدن اولموش خسته دوشمان آغلايیر
بیلیمیرم گلگون شافاق قوینوندا اولدوز پارلايیر
یادایانمیش باشیم اوسته نازلی جانان آغلايیر
اولموشوق مات قضا بوعرصه شطرنجیده
آت یاتیر قلعه اوچور سرباز اولورخان آغلايیر
قاجماق اولمازیئل آتیلان قلعه ی تقدیردن
مورسان «اقبالیا» بوردا سلیمان آغلايیر

هارا گئتدی

هارا گئتدی او اوره کلرده حکومت سورن انسان
ورن عاشیقلره فرمان
انیلین شاهد عشق ازله جانینی قوربان
اوسینیق قلبی لی شاعیر که اوزون بیرسفراتتدی
هارا گئتدی هاراگئتدی !!؟

شهره باخ ناله دی غوغادی هیاهودی فغاندی
خلقی گور گوزدن آخان یاشلاری قاندى

بونه چیسگین نه دوماندی؟

غم چوکوب تبریزین اوسته

الترین اوسته گئدیر قاره بورونموش غمه باتمیش

اوندا کیمدیر بئله موساکیمی یاتمیش

بونه صادیقدی کیم آتمیش

بورولور غملی ده نیزده

اونه موسی کی بوغوب لشکر فرعون دغانی

پور عمران کیمی داش قلب لره ورموش عصانی

چشمه لر جاری اولوبدور

دلر ایمانلا دولوبدور

بوقیامت قوپاران غصه ده هرکیم کی یئتیشدی

باش آجیب آغلادی حسرت الینی باشیناوردی

گاه قاجیب تابوتاساری گاه گندیب دالدادوردی

تا که شیون گویه قاخدی بوسسی داغلار اشیدی

اشیدر ناله سی نی کیمسه اگر باخسا سهنده

«ینل اوتئللرده گزنده»

گوروسن بئله سیزیلدیر:

بویاشیل تئللری سندن سورا هورمک حارام اولسون

او خیال شانہ سی سیندی

قوی بو چشمه بوگوزهم ده آجیشان بیر یارام اولسون

هی دئشیلسین قانی آخسین

یاندیریب باغریمی یاخسین

داها قان یاشدی آخیب غمدن اوتورموش اته گیمده

دئدیگون سئومه لی لاله

سن سیز ای گوللی باهاریم او چیچک صف لری یوخدور

غم چکیب دوره مه هاله

آغ بولود گورنه قارالدی

شهریاری یاداسالدی

باخ قویوب باشینی حیدر بابانین چیگنینه آغلیر

غم چکیب شعله نه شمشک

اویانیق قلبی نی داغلیر

نئيله سین داغ کی دویون مک لیگه خاطر الی یوخدور

چاره سی یوخ غمی چوخدور

کنده لروار آیاغیندا

اوچوروملارقا باغیندا

نئجه قاچسین هارا قاچسین

اوره گیندن بوکدرلی دوگونو اونئجه آچسین

اما بیر گون یاناقادیر

اوددوتوب اودلاناقادیر

پوسگوروب اود نفسیندن سس چکیب آغلا یاقادیر

اریمیش غصه لی قلبین توکه جک قانلی گوزوندن

اوغلی اولموش آنالار تک گنده جکدیر بیراوزوندن

هوشا گلدیکجه قانارسان بئله غوغالی سوزوندن

اوخونارسری اوزوندن:

شاعر اولمز نقدر قانلی اورک یاش دولی گوزوار

بیر اوجاقدیر سوزی هر سینه ده اوندان نئجه کوزوار

خلق آلیشماقدادی یانماقدانقدری کی بوسوزوار

قویماز احساسلاری سونسون

عشقدن اوزلری دونسون

هر سحر چرتسه گونش گوی چمنینده

شاعیرین یادی اورکده بیته جکدیر

شافاقین مزرعه سینده یوز چیچک بیردن آچاندا
گنه غم یولچوسو قلبین یولون آزمایش ایته جکدیر

بیراوشاق تابئنه پروانه دالینجا قاچاقادیر
تا «ثریا» یئنه داش سیننه گل ساچاقادیر
«لاله» نین عشقینه «سوسن» یئنه تادیل آچاقادیر
اوسکوتلاردا او مرموز گئجه لرده اوصفاده
قالاجاق شاعرین آدی
اوکیچیک کندلی قیزال اوزادیب غنچه درنده
پالتارین دامدا سرنده
شهریار شعرى کیمی ناخشالی فرشین توخویاندا
تئلترین یرقاییب حیدربابا شعرین اوخویاندا
شهریاریم قالاجاقدیر شهریاریم قالاجاقدیر

گوزلریم

رسواییق طبلیمی چالار گوزلریم	عشقیمی دیلله ره سالار گوزلریم
سنه تحفه قان یغیرام اوره کده	اما نیلیم وروب جالار گوزلریم
آغزیندان چیخاردار کیرپیک دیلینی	سن گلن یولاری یالار گوزلریم
گوز یاشیمللا غصه زهری قاتیشیب	اودورکی گل کیمی سولار گوزلریم
دوداغیم باغینداسن سیزگل آچماز	هدریره اونی سولار گوزلریم
قان آخدییران ایری قاشین گورنده	اوره ک نمازینی قیلار گوزلریم
محلله یه نامه رسان گلنده	گدینجه الینده قالار گوزلریم

سفر یئلکنینی سن قاوزیاندا کیر پیک پرده سینی سالار گوزلریم
 سنی گورمک و سیله م تک یوخدو اوند ایلمدن الار گوزلریم
 اوزیانیمدا «صامت» اونون یئرینی بوش گورن وقتیده دولار گ وزلریم

خیال مرکبی

آچوبدور بال و پر کونلوم که سیندیرسین بو زندانی
 خیالین مرکبین مینسین دولانسین دور دنیانی
 آشیب داغلار باشیندان اوز گتیرسین گوللی گلزاره
 چمنده آغلایان چای تک گوپه قالخوز سون افغانی
 بولوتلار خیمه سینده تاپسون اول خورشید رخساری
 آیاقیندن اوپوپ ترک اتمسین بیر لحظه جانانسی
 وصالین گوللی باغیندا سوواریسین گوللری یاشی
 دسین تا کلمه کلمه درد شوق و زهر هجرانی
 اوتورسون بیر غریب لر تک کنار آستانینده
 گوزون تیکسین گوپه تا آی ایشیقلا ندیرسین ایوانی
 محبت له دوتوب اول دامن صدق و صفا سیندن
 ویروب سالسین مقدس ساختیدن کین شیطانی
 یاپیشسین مشک بو سنبلریندن گل تک آسلانسین
 اگیلسین امسین آخیرده لبیندن آب حیوانی
 منی چوخ دانلاما زاهد سوزون گیرمز قولاقیمه

او گوندن کی گوزوم گوردی یارین گوشینده مرجانی
 اونون صحرای عشقینده ایتیردیم ثروت و مالی
 اونون دریای هجرینده باتیردیم در ایمانی
 طبیبیم صبر یازماقدان گوتورال من اوزوم آخیر
 دولاندیم دردین اوزایچره اله گتدیم او درمانی
 قوپاردین قفل زندانی قیرون زنجیری آزقالدی
 کی چکسین تخت اعزازه عزیز ی ماه کنعانی
 بویولدا، یولارین داشی اولوب عاشیقلرین باشی
 گدنمز هر بیر اول ناشی عزیز اولسا اوناجانی
 اوتور «صامت» بر افغانی یازانمازسان بودستانی
 حکایت لر یازیب چوخلار و لیکن یوخد ی پایانی

غربت قوشو

بیر شیشه دی کونلوم بوقارا داشلار ایچینده
 یوسف کیمی غربت ده دی قارداشلار ایچینده
 یعقوبه تای آغلار گوزومون قصرین آغار تدیم
 بلقیس اولالی گزمه دی بویاشلار ایچینده
 غم حلقه سی قان کونلومو سیخمیش ائله بیل کی
 سورتولموش عقیق دیر سئچیلر قاشلار ایچینده
 بیلمزسن اگر حالیمی سن ائله تصور
 بیر تک یارالی دورنا یاشیل باشلار ایچینده
 باغری قاراتک داش دیینه سیغمیشام ایندی

تاسن گله سن یازدا قلم قاشلار ایچینده
 طبعیم ایترب قافیه نی نئیسین آنجاق
 کهلیک تک ایتیدیر ساریشان ساشلار ایچینده
 سانکی گوزومون پرده سینه نقش ائله ییب لر
 بیر قیرمزی دون قیز گزه خاشخاشلار ایچینده

اردبیل بهمن آیی ۱۳۸۰

مناجات

مشکوه غیبدن کرم ائيله ضیامنه	ای شمع رویینی ائلین رهنماننه
ائيله طریق عشقده کشف غطا منه	ظلمت سرای فیکر مه سال نور وحدتین
خاکستر غمین کی وئره انجلا منه	غفلت توزی دوتوبدی کونول ایناسین هانی
زمزم ندیر بوچولده کی وئرسین صفا منه	هاجر کیمی عطشده یانیب سسله رم سنی
یوخدور غمیم نقدر یاغیر سا بلا منه	باران رحمتیندی ولا اهلینه بلا
تابیر گنجه اوزون دیه سن بینوا منه	نی ده ک سیزیلدارام گنجه گوندوز بوشو قیله
آنجاق بو قدر سویله مه سینلر رها منه	قید وفا ایلن منی اغیاریدن آییبر
ائيله کریه منظرینی بر ملا منه	سال دنیانین اوزونده کی بومکر پرده سین
یوخدور مگر نصیب اولا کوی رضا منه	باران فتنه سیل بلادن قوتارماقیم
گویا قاناد وئربیدی صفادن دعامنه	«اقبالیا» کونول قوشی افلاکی سیر ائدیر

گلمدی

کونلومی آل قان ائلین گلمدی

شغلومو افغان ائلین گلمدی

سوندی چیراغلارغمه چولقاندی کند

دخمه می تابان ائلین گلمدی

باتدی گدیکلرده خیال کروانی

غارت ایمان ائلین گلمدی

دوزلی تبسم له دوزاق کونلومو

صحن گلستان ائلین گلمدی

اوزگه ووران یاره مه مرهم قویان

دردیمه درمان ائلین گلمدی

روزگار الینده

قالدی یاخامیز خمار الینده	حال کی دولو جام یار الینده
گئتدی اوزو مست جام نخوت	عشاقی قویوب خمار الینده
سندن سورا عشقی نئیلیرهم من	گئدسن بونودا آپار الینده
قلبیم له سنی خاطر لایاردیم	صیادی گوروب شیکار الینده
عشقینده ثباته باخ کی یازدین	اشعاریمی یادگار الینده
سال بیر یادیوا اوتور موشویدون	اوتلاقدا او گون سه تار الینده
یئل گول سه په رک نه اویناییردی	عشرت الی آبشار الینده
زولفون یوزووہ دوشوب گوروندی	آی عقرب نابکار الینده
بیلدیم کی قاباق دا آیریلیق وار	هجران می ای روزگار الینده

غم قفلی اورکده نیله ییم کی
 آهوی ختن کیمی سمندین
 کونلوم دئدی گئتمه نی منه یوخ
 چوخ دوسلاری برکه قویماق اولماز
 خورشید حقیقته یول آختار
 مظلوملارا یاردیم ائت علی تک
 بیرگون یئته ریک وصاله بیزده
 «اقبالی» نی اولدورورسن اولدور

شادلیق آچاری نیگار الینده
 اویناندی مارال تاتار الینده
 سویله اوناکاکی ماهار الینده
 قالمیش هامی روزگار الینده
 قالمابوقدر غبار الینده
 قدرت هاراجان کی وار الینده
 گر اولمه سک انتظار الینده
 یاساخلاکی اختیار الینده

ساقیه التجا

کوچ ایله ییبدی قافله من یئرده قالمیشام
 می سیز بوگوشهده گونوم آغلار گچیر منیم
 هر بیر یره که ایستیسن چک منی آپار
 کسمه منیم شرابیمی بیر عمردیر کی من
 شیرین دلیلم آجی سوزیله چالما کونلومو
 خام دیر رقیب قیرمزی گل تک یاناغی وار
 گورسم اوتیر قدوی شوریم گنه قالیر
 اولسامدافا اگر گنه بیرتل تورپاغام

توزلی افقده محو اولوبان فیکره دالمیشام
 ساقی گنیر او جامی که جان اوسته قالمیشام
 چوخداندی بوینوما اوقارازولفی سالمیشام
 شهبازه تای غذامی او اللردن آلمیشام
 آخر کلنگیمی سنین عشقینده چالمیشام
 پخته منم که برگ خزان تک سارالمیشام
 یوخسا کمان مثالی قدیلن قوجالمیشام
 عنقایلن مصاحب اولاندان اوجالمیشام

گئتمه

بویازیق کیمسه لری آتما سنه قوربان اولوم
 آیریلیق کروانی نی چاتما سنه قوربان اولوم

یارالی دوشمانیمیز باخ کی اویاخدیر هله ده
 سن گئدیب دالدالانیب یاتما سنه قوربان اولوم
 گون کیمی قانلی قارانلیقدا بیزی پارلاتدین
 آی تکین ایندی اوزون باتما سنه قوربان اولوم
 شیعه نین قلبی نی داغلیر هله زهرا یاراسی
 سن بئله یاسی یاسا قاتما سنه قوربان اولوم
 آتادئیبان سنی دوتموشدی شهید کور په لری
 قوزوجیرانلاری آغلاتما سنه قوربان اولوم
 بیلیره گئدجگین آغوشه ملک لر چکه چک
 بیزی جنت باغینا ساتما سنه قوربان اولوم
 سنه اولمک یاراماز سن دیریلیک اورنگی سن
 دوغومو ماتمه اوخشاتما سنه قوربان اولوم

نخستین روز درس

پیش چشمم عالم خاکی سیاه	گرگ و میش صبح می افتم به راه
شب میان بستر غم خفته ام	از نخستین روز درس آشفته ام
تا گره از سفره دل باز کرد	درس را باید چسان آغاز کرد
روی این پی، خانه دانش به پاست	درس اول، اولین خشت بناست
تا ثریا می رود دیوار کج»	«خشت اول چون نهد معمار کج
پیش این مرغان بستان صفا	با چه لحن و لهجه ای آرم نوا
ای دریغمان من سلیمان نیستم	آشنا باصوت مرغان نیستم
لیک چون ظرفی زمعنی خالیند	واژه ها هر چند نغز و عالیند

این همه لفظ مطمئن خوانده ام
بایدم این پرده رنگین شکافت
گرچه خود فانوس شمع مرده ام
باید اندر موج، دست و پا زخم
تابه من این راهیان یابند راه
باید اول تخته را تفسیر کرد
تخته یعنی لوح محفوظ خدا
تخته یعنی بردن زنگ گناه
من نخواهم تخته بی روح را
زین سینه روی دست می باید کشید
نقش خود در لوح دلها میزنم
«دفتر صوفی سواد و حرف نیست
خود قلم گیرم ز کلکستان «نون»
تا از آن نایی حکایت ها کند
گر نویسم «آب» گویم شرح آن
آب یعنی معرفت، یعنی حیات
آب یعنی آینه روی خدا
آب آن آبی که اسکندر نیافت
با عصای موسی از قلب حجر
چشمه اثنی عشر آل الله است
آب نه کاین باده ناب آمده است
«نان» که می گویم نه مغز گندم است

لیک از فیض معانی مانده ام
تا عروس معنی گم کرده یافت
راه پرنور خرد گم کرده ام
آتش اندر خرمن دلها زخم
در شب دلها بتابم همچو ماه
بعد از آن بهر قلم تدبیر کرد
تخته یعنی گنج اسرار هدی
در پی خورشید با روی سیاه
این غبار آلود عهد نوح را
روی او با گنج نمی گردد سپید
سینه ها را دفتر جان می کنم
جز دل اسپید همچون برف نیست»
سطر سطرش آیه «مایسپرون»
وز جداییها شکایتها کند
آب جنبش، آب هستی، آب جان
آب روح سبز جمله کاینات
از لطافت روح پاک مصطفی
خزش از پی تا دل ظلمت شتافت
بردمید از چشمه «اثنی عشر»
که طراوت بخش جان آگه است
«کل شیء حی» از این آب آمده است
رهزن آدم بالای مردم است

شیر از پستان شیطان می خوریم
بی‌درو، پی‌کشت و زحمت می‌رسد
ریزه‌خوار خوان ما دو عالم است
صد دهان باز است از دل سوی دوست
بال‌مهر و رافتش بالای ما
ریشه‌جهل از دل و جان سوزدت
جان‌فدای علم‌الاسمای او
عشق با آئینه رودرو نهم
صحنه‌ای از آتش و از خون کشم
تا شود دشت شقایق دفترم
میکشم دریایی از خون شهید
تا شود خم‌آسمان از این شکوه
یک دلاور، یک بسیجی، یک عقاب
یک بسیجی در میان خون کشم
یار جانبازی بیارم میهمان
زیردست چرخ او چرخ زمان
زیر خاک سرخ «بستان» کاشتم
گل برآرد، بار پیروزی دهد
صفحه تاریخ را با خون نوشت
تا عقاب مشرقی گسترده پر
پرچم از باد سحر در اهتزاز

تاز زانبان جهان نان می‌خوریم
نان ما از خوان رحمت میرسد
نان ما در خوان نور مریم است
نان ما نور جمال روی دوست
اوست هم خود مهتر و «بابا»ی ما
هست بابا آنکه چیز آموزدت
خود معلم نیست ما را غیر «هو»
«زنگ نقاشی» مدل یکسو نهم
تابلوها جمله دیگرگون کشم
لاله‌ای بر روی هر برگ آورم
جای رود منجمد در پای بید
مشت مردان می‌نشانم جای کوه
جای مرغان هوا در پیچ و تاب
نقش خورشید شفق را چون کشم
در کلاس درس تاریخ زمان
تا ببیند دیده نوباوگان
تا بگوید من که پای داشتم
تا زمانی از دل گل بردم
تا بگوید آن شهید حق سرشت
این چنین در فکر بودم غوطه‌ور
دیدم آن لحظه دبستان بود باز

